D·N
2/9 1947

Koncentrationsläger i Ryssland

I pressen har nyligen meddelats att vissa f. d. nazistiska koncentrationsläger övertagits av de ryska ockupanterna och nu på ungefär samma sätt som förut drives i deras regi. Att ett system med tvångsarbete av liknande art sedan länge tillämpats i Sovjetunionen är väl känt och har vid några tillfällen vidgåtts av representanter för den ryska statsledningen. Sedan några dagar föreligger ett försök av två ryss-amerikaner att ingående och systematiskt beskriva detta system (Dallin and Nicolaevsky, Forced labor in Soviet Russia, Yale University press). Huvudförfattaren, David Dallin, straffad för revolutionär verksamhet under tsartiden och emigrant sedan 1922, har tidigare genom flera böcker — bland dem den på svenska utkomna "Rysslands verkliga ansikte" — framträtt som kännare av den kommunistiska regimen.

De av den ryska hemliga polisen förvaltade arbetslägren är i allt väsentligt av samma beskaffenhet som de nazistiska koncentrationslägren. Inom av taggtråd inhägnade, av vaktposter i torn övervakade områden är tvångsarbetarna kasernerade i barracker eller tält. I dessa jättefängelser råder den strängaste disciplin: fångarna arbetar hårt minst tolv timmar om dagen, mathållningen är ytterligt knapp, beklädnad och nattläger de enklast tänkbara, bestraffningen för varje förseelse hård. Det hänsynslösa utnyttjandet av arbetskraften och den obarmhärtiga behandlingen leder till hög dödlighet, ofta döms till tvångsarbete under tio år, men det beräknas att endast ett fåtal överlever denna tid. För att egna till ansträngning är det vanligt med ett slags Stachanov-metoder även i koncentrationslägren; de som producerar mest får en extra matranson, och på detta sätt förmås de halvsvältande att pressera sitt yttersta. Straffmetoderna tycks vara något mera humana än under nazismen; i stor utsträckning användes exempelvis arrest utan kläder i stark kyld i stället för prygel och annan misshandel.

Koncentrationslägren i Ryssland är emellertid av tidigare okänd omfattning. Det antas att minst fitta miljoner lever i dessa läger; vissa författare uppskattar antalet vida högre, till mellan tolv och femton miljoner. 1% antalet kvinnliga fångar är litet, torde enligt Dallin minst en sjättedel av Rysslands vuxna manliga befolkning leva i arbetsläger. Flertalet läger är placerade i sparsamt bebyggda delar av det europeiska Ryssland och Sibirien. Guldgruvorna i Kolymaområdet liksom en rad kolgruvor bearbetas huvudsakligen av tvångsarbetare. Flera stora kanal-, järnvägs- och stadsbyggen har helt eller huvudsakligen kommit till stånd på detta sätt. Massor av tvångsarbetare är sysselsatta med industriellt arbete, särskilt för försvarets räkning.

Tvångsarbetssystemet har i stort sett stadigt vuxit i betydelse. Vid kommunisternas maktövertagande var helt andra synpunkter än de som nu dominerar vägledande för statsledningen. I anslutning till den marxistiska åskådningen utgick man från att brottslighetens vur samhälleliets fel och att den helt skulle försvinna under en socialistisk regim. Men dels fann man snart att denna uppfattning icke höll streck, dels skapades väldiga kategorier av politiska brottslingar genom att all opposition mot de härskande blev straffbar — endast den ovillkorliga lydaktigheten och den obetingade lojaliteten kunde säkra medborgarna för tvångsåtgärder från statens sida. Redan i början av 1920-talet upprättades därför vissa koncentrationsläger. I samband med de skilda kriserna — kulakernas utrotande, krossandet av stalinismens motståndare i mitten av 1930-talet, kriget och de med detta följande erövringarna — har systemet utbyggts. Redan flera år före kriget gjorde Molotov och andra uttalanden som visar att tvångsarbetet blivit en ordinär och betydelsefull sak; de som berövats sin frihet, heter det i ett tal av 1931, användas "för att skiftesvis åtgärda ändamål: byggande av lands- och järnvägar, industriarbete, torvtäkt, gruvdrift osv.".

Bland de grupper som fyller koncentrationslägren nämner Dallin vanliga brottslingar, för förseelser dömda statstjänstemän — ofta använda som förmän och rådvisare — bönder som motsatt sig jordens kollektivisering, andra som ypperl kritik eller tredska mot den härskande partibyråkratin, folk från de under kriget erövrade länderna som misstänkts för "kontrarevolutionära" tendenser. Sedan Ryssland 1939 erövrat östra Polen anses över en miljon polacker ha sänts till arbetsläger; efter två år, då polackerna fick amnesti i samband med det tyska anfallet på Ryssland, hade omkring tjugufem procent av de deporterade avlidit. Omkring 200.000 litauer, letter och ester sändes efter den ryska erövringen till koncentrationslägren. En stor och egenartad grupp av tvångsarbetare bildas av ryssar som under kriget blev krigsfångar och genom nazisterna spreds över Europa. Många av dem ville ej återvända hem eller ädrog sig på annat sätt misstankar för bristande lojalitet och förpassades därför till arbetslägret. Det fäller av sig självt att det stora flertalet tvångsarbetare icke dömts av ordinära domstolar, utan helt enkelt deporterats av den hemliga polisen.

Varpå stöder Dallin sin framställning? Helt naturligt endast i ringa grad på officiella ryska uppgifter; den ryska diktaturen är, likaväl som den tyska, sparsam med upplysningar på denna punkt. En del uppgifter har erhållits genom engelsmän, amerikaner och andra medborgare i de med Sovjet under kriget allierade staterna som i skilda funktioner relativt fritt fått vistas i Ryssland. Än viktigare är berättelser från personer som varit tvångsarbetare, men på ett eller annat sätt slupptt ut ur koncentrationslägren. Av alldeles särskild betydelse är utsagor från polacker som deporterades av ryssarna 1939, men återfick sin frihet 1941. En på dylika utsagor byggd redogörelse har tidigare publicerats av den förre polske premiärministerns änka, Helena Sikorski, under titeln "The dark side of the Moon" (med förord av T. S. Eliot); den innehåller en mängd ohyggliga detaljer, som blott i några få fall återges av Dallin.

Inför dessa skildringar av slavarbetet i Ryssland, liksom av många andra företeelser i den ryska diktaturen, synes många inta en attityd i vilken skepsis och bekvämlighet förenas. Man tänker och känner på ett sätt som kan uttryckas i följande satser: Det är omöjligt att fastslå om dessa fruktansvärda beskrivningar är sanna eller inte. Att tro på dessa är tighet är obehagligt. Dels är det alltid pinsamt att höra om mänskliga lidanden, i synnerhet då man intet kan göra för att avhjälpa dem. Dels är det oroande med en förvisning om att förtryck och terrorism råder i en stat med vilken vårt eget land underhåller och bör underhålla goda förbindelser. Låt oss slippa detta dilemma. Den enklaste utvägen är att intet veta, dvs. i detta fall att inte tro vad som inte kan bevisas. Alltså, låt oss inte fästa något avseende vid dessa skriverier.

Denna alltför mänskliga inställning var bestämmande för många, kanske de flesta svenskar, i fråga om den nazistiska regimen för tio eller fem år sedan. Alla hemska berättelser, all greuelpropaganda var kanske bara skvaller och förtal, sade man. Från statskansliet i Berlin kom ju inga uppgifter om koncentrationslägren, tortyr och hjälplösa människor. Varför inte vara kritisk mot dem som hade så ohidliga ting att berätta och därigenom bevara sitt sinneslugn och sin andliga neutralitet? Det är fegheten och den genom önskad okunnighet eller vissen vunna samvetsfridens väg. Vår generation är varnad, och den borde inte än en gång gå den vägen.

Det ungerska valets

enda muntrande sida är kommunisternas uppfinningsförmåga när det gällt att med lämpliga medel få fram det av dem önskade resultatet. De har kommit med någonting som åtminstone i Europa väster om järnridån måste erkännas vara en absolut nyhet: den flygande röstpatrullen. Extratåg och lastbilar har stått till förfogande för slutförhand av väljare, som bevärnade med särskilda fullmakter farit omkring och gett uttryck åt folkviljan på så många ställen varje man hunnit med för att stärka de kommunistiska siffrorna. Till och med de ungerska kommunisternas ledare, Rakosi, medger att åtminstone 3.000 valmän av det slaget varit verksamma; amerikaner och engelsmän i Ungern förklarar att en del av dessa valurnans färdmän haft papper som berättigade dem att rösta på 200 ställen. Även om den statistiska sanningen ligger någonstans mitt emellan Rakosis och de vistallerade bedömarnas konstateranden räcker det fullständigt för att valet endast kan kallas en fars.

Dessutom har en betydande del av valmanskåren berövats sin rösträtt. Stickprov från olika valdistrikt tyder på att från tio till trettio procent av de rösträttigade strukits ur vallängderna. Resultaten har följaktligen mist sagt begränsat värde som uttryck för den ungerska folkmeningen. Inte ens de ogenerade kommunistiska metoderna har emellertid kunnat förhindra att de sex oppositionspartierna tillsammans fått nära två miljoner röster, medan den hittillsvarande regeringskoalitionens grupper — kommunister, socialister, småbrukare och nationella bönder — allt i allt fått tre miljoner. Små-

"Före textannonser" forts. från föreg. sida.

Affärsuppdrag i Hannover

Svensk affärsman avreser till Tyskland den 3 september och återgr sig i samband därmed att förmedla eventuella uppdrag. Telefon 32 02 71.

Gammal Stockholmsfirma

med kontor, lager och gar. i eg., centr. bel. fastighet önsk. agenturer och av. ne; derlag för försäljning till grossister i olika branscher. Svar till "Etablerad 1008", Dagens Nyheter, Strureplan.

KEMISK TVÄTT-

anläggningar, vittvättmaskiner, ångpannor m. m.
OBS! REVOLUTIONERANDE NYHETER.
A.-B. TVÄTTMASKINSFABRIKEN, Skelleteå. Tel. 114 10
Sök kontakt med vår repr. J. Nilsson, Hotell "Tjuhus Hospits".

Hur en Supportsv. blir Revolversv.

på 5 minuter!
samt 3 sensationella skruvstycken: QUICK-VICE, NO-HAND, PE-GE och andra nyheter i verktyg vissa i monter 1002 å Junemässan,
VERKTYGSFIRMA ROLAND SCHÜTT,
STOCKHOLM Tel. 40 18 74.

Vi kunna offerera

Eder standard eller konfektionsartiklar i BAKELIT med högsta möjliga kvalité. Specialité massartiklar. Svar till "Korta leveranstider - låga priser", Dag. Nyh. Huvudtk.

Frilista

Engelsk firma, med utmärkta förbindelser i Brittiska imperiet och U. S. A., är villig åtaga sig att skaffa varor som kan införas utan licens. Firmans direktör vistas f. n. i Sverige. Svar önskas endast från seriösa företag. Svar till chiffre "Good terms", Dagens Nyheter, Strureplan, el. 23 53 09 (Telefonsvar).

SKOLOR

Real- o. Studentexamen genom Kvällsstudier

REALSKOLA: 1—3 år, ber. på förkunskaper.
GYMNASIUM: (latin-, real-, nyspråkligt) 1—2½ år, ber. på förkunskaper. Kompl. kurs i franska. Varannandagsgymn. m. prakt. schema f. pers. m. förvärvsarb.
Rep.-kurs till real- och studentexamen på 1 term.
Exp. 10—14, 18—20. Tel. 30 36 45, 31 49 70.
KUNGSH. ENSK. LÄROVERKS AFTONSKOLA
(samskola, grundl. 1913). KUNGSHOLMSTORG 4.

Ni hinner inte tröttna!

Det brukar bli så med språkstudierna — man börjar energiskt, men tröttnar så småningom på plugg och torr grammatik. Detta besparas Eder genom **Ascolitmetoden** — en ny metod, som bygger på erfarenheter i USA, där det under kriget gällde att snabbt få fram språkexperter. Under kunnliga och intresserade lärares ledning lär Ni engelska, spanska, franska, italienska, tyska och ryska lika lätt som Ni lärde svenska, bara betydligt rationellare. Språkkurs och språkskrivor underlättar Edra studier. Edert eget uttal får Ni kontrollera med grammofoninspelningar. Betyg och diplom. Kurser för nybörjare och avancerade. Terminen börjar den 15 september — antalet platser begränsat.

SPRÅKinstitutet
Karlbergsvägen 15 (vid Odenplan).
Exp.: Sturog. 38. Kl. 9—20. Tel. 67 54 33, 67 54 35, 55 45 07.

Livet lärd genom kunskaper i SPRÅK

KVÄLLSKURSER i engelska, tyska och franska.
48 tim. Pris 35:—. 24 tim. Pris 20:—.
Svensk gramm. 24 tim. Pris 12:—.
Även andra språk och handelskurser.
PRAKT. SNABBKURSER I ENGELSKA.
Även dagundervisning
Heliskolan
Eriksbergsg. 10. Exp. 9—20 (Lörd. 9—15).
Anmäl Er redan i dag pr Tel. 11 75 32, 20 75 45, 11 40 16, 21 05 85.

Tag REALEN på fritid...

Studietid 1—3 år beroende på förkunskaper. Upprop fredag.
Fullständig realskola å kvällstid för vuxna med folkskolan som grund. Varannandagsläsning. Nya elever mottagas i alla klasser.
Heliskolan ERIKSBERGSGATAN 10
Exp. 9—20 (Lörd. 9—15)
Tel. 11 75 32, 20 75 45, 11 40 16, 21 05 85. Beg. prospekt!

ENGELSKA

FORT
LÄTT
ROLIGT
AKTUELLT

går det att lära sig tala eng. enligt min metod. Praktiska konversationsövningar från första lektionen. T. o. m. nybörjare kan lära sig tala bra efter ca 3 mån.
Blir det med min bok för nybörjare: ENGLISH QUICK AND EASY, samt min nya bok för förtgkorna LET'S GO, där grammatiken förklaras på ett synnerligen enkelt sätt.
Är Ni med allt bildmaterial jag haft med mig hem från min 3 mån. resa i U. S. A.
Språk. "Tidning" med dagsmycket skrives varje vecka för eleverna. Dags- och kvällskurser för alla stadier.
MRS INEZ TORGNY,
Storegatan 19 Tel. 21 46 99

Lär språk enligt den direkta metoden:
"TALA FÖRST — SKRIV SEDAN"
Som hobby
För resan
För yrket
Lär språk hos Språknyckeln!
Alla språk
Infödda akademiker
Kungsholms Hamnplan 3
Tel. 52 04 15 växel

KLARA REALSKOLA

Hamngatan 26. Grundad 1869. Telefon 21 24 64.
Aftonkurser till realexamen.
Varannandagsläsning kl. 18—22. Inträdesföreningar: Genomgången folkskola. Upprop måndagen den 8 Sept. kl. 18.30. Exp. dagl. 12-14, 19-20. Tel. Flosstandsen 25 00 01.

Ny specialkurs för *Kontorister*

med utbildning i COMPTOMSTERRÄKNING — ca 200 tim., MASKINSKRIVNING — ca 100 tim., samt BOKFÖRING — ca 50 tim., anordnas — i samarbete med Comptometer-skolan — under tiden 15 september—6 december.
Med energiskt arbete är Ni efter genomgången kurs fullt utbildad comptometeroperatris, insatt i enklare bokföring och har god grundläggande utbildning i maskinskrivning. Ni äger specialutbildning och kan erhålla en välavlönad plats. Begär närmare upplysningar!
BRÖDERNA PÅHLMANS HANDELSINSTITUT
SVEAVÄGEN 82, STOCKHOLM. Tel. 30 56 06, 30 09 84 67:e året

Ett intressant och trevligt yrke

är tandteknikerns. passande händiga och konstnärligt anlagda män och kvinnor i alla åldrar. Nya 6 och 30 mån. kurser börjar första dagarna i september. Även fridudsutbildning kan erhållas genom aftonskola. — Begär prospekt.
TANDTEKNISKA AKADEMIEN,
ARTILLERIGATAN 34 A. STHLM.
Telefon 60 60 59. Telefontid 16—17 och 18—21.

MANJA BENKOW'S
Skola för Scenisk Utbildning

Terminen börjar den 4 september. Anmäln. per tel. 41 52 92, 41 54 04, 41 54 12

INSTITUT
MALMBORG-FRANK
DANS—GYMNASTIK—RYTM
Nya kurser:
för barn från 4 år samt skolungdom
för vuxna: morgon- och aftonkurser
för scenartister: rörelseteknik — uttryckslära.
Anmäln. Tel. 62 47 72, 11—1, 4—6 e. m. Nybrogat. 28, öv. Folkan.

BIRGITTA DAHL-AHLSTEDTS
BALETTSKOLA FÖR BARN
ALVIK HUDDINGE
börjar höstterminen 9/9.
Anmälan och upplysningar pr tel. 67 42 17, kl. 9—11 och 18—20.

Signild von Essens Slöjdskola

Inneh. Fru Signild Nordin, Varnavägen 21—Artillerigatan 50. Höstterminen börjar månd. d. 8 sept. Nyanmälningar emottages dagligen kl. 9—10 f. m., tel. 20 00 20, samt efter skolans början tel. 61 58 80, och 61 86 40.

Kurs för utbildning av BARNAVÅRDSLÄRARINNOR

anordnas vid Statens skolköksseminarium, Stockholm, med början omkring den 10 januari 1948.
Kurstid: 1 år.
Undervisningen är kostnadsfri. Möjligheter till stipendier finnas. Ansökan till kursen skall inlämnas till Kungl. Skolöverstyrelsen, Stockholm 8, senast den 1 december 1947. Ytterligare upplysningar erhållas genom Kungl. Skolöverstyrelsen.

Entreprenad

Rimbo folkskolestyrelse utlyser härmed till entreprenad byggnadsarbeten av ny folkskola i Rimbo, innymmande tio lärosalar, lokaler för skolkök, barnbespisning, slöjdsalar samt övriga lokaler, som enligt skolöverstyrelsens anvisningar skall finnas i en folkskola enligt A formen.
Byggnationen skall omfatta särskilda entreprenader för egentliga byggnadsarbeten, inklusive målnings- och plåtarbeten, värme- och sanitär installation och elektrisk installation.
Entreprenadhandlingar utlämnas mot en depositionsavgift av respektive 75:— och 50:— kr., beträffande de egentliga byggnadsarbetena fr. o. m. den 3 sept., samt beträffande värme- och sanitär installation och elektrisk installation fr. o. m. den 5 sept. 1947, och kunna rekvireras hos kommunalkontoret, Rimbo (öppet 9—12, 13—16).
Anbuden, märkta "Folkskolebyggnad", skola vara Rimbo folkskolestyrelse, adress kommunalkontoret, Rimbo, tillhanda senast den 24 sept. kl. 12 på dagen.
Fri provningsrätt förbehålles. Upplysningar kunna erhållas vid härvarande till Konduktör Hjalmar Jansson, tel. 37, eller Kommunalkontoret, Rimbo, tel. 211.
Rimbo den 1 sept. 1947.
RIMBO FOLKSKOLESTYRELSE
(Byggnadskommitté.)

Vägbeläggning.

Vägförvaltningen i Uppsala län införder härmed anbud å bitumiösa beläggningsarbeten, omfattande sammanlagt c:a 200.000 m² att utföras 1948, del a på Sala—Heby c:a 9 km. Uppsala—Gävle, del a på väg 272, Uppsala—Harbo, delen Uppsala stads gräns—Åkersby k:a.
Programhandlingar erhållas hos vägförvaltaren i Uppsala län, Box 90, Uppsala.
Anbud skola vara inkomna till vägförvaltningen senast fredagen den 19 september 1947 kl. 14.
I Tidning för leveranser till staten inlagna "Underrättelser för anbudsgivare" skola lända till efterrättelse.
Vägförvaltningen i Uppsala län.

Kom ihåg PAPPERS-insamlingen!

Tag vara på allt gammalt papper!
Vi hämtar det.
Ring 67 28 12, 67 29 09
Centralen för pappersinsamlingen.

Jakt

2 st. 16 dagars 1 tals klass jaktresa till norsk högfjällsbyrån för fem pers. d. 20 sept. t. 1 okt. Rips o. bare. Hänvändelse för v dera uppl. 55 10 25.

KORRESPONDENS,
ALLA SPRÅK.
ADRESSER
Snabbt, snygt, korrekt.
CENTRALENS SKRIVBYRÅ.
20 70 22. 20 70 77.

Lingon

För Stockholms stads nykhundirektion införda härmed anbudsförfrågan om inköp å c:a 60.000 kg. färska, extra prima, torra och välrensade lingon.
Anbudstiden utgår den 6 september 1947 kl. 12.00.
Närmare upplysningar rörande leveransvillkor m. m. lämnas av undertecknad, telefon "Skyddsstadsinteknen".
Stockholm i augusti 1947.
INTENDENTEN.
Fru BARBRO SJÖGREN (Cellezza)
hemkommen.
Tid pr telefon 62 28 81.

LÄKARE

Dr Sigurd Elvin
återtaget 2/9—7/9.
Medlem av Stockholms Läkarförening.

Dr Bengt Leyon
Fr. o. m. 1/9 ändrade mottagningstider, Karamplan 15 vard. 9—11 samt kvällsmottag. tisd. 18—19.30. Tfd till datermalsmottagn. endast efter förutbeställning per tel.
Medlem av Stockholms Läkarförening.

Professor Oscar Lindblom
hemkommen.
Medlem av Stockholms Läkarförening.

Professor Gustav Nylin
har återtagit praktiken.
Medlem av Stockholms Läkarförening.

Dr Gustaf Severin
hemkommen.
Medlem av Stockholms Läkarförening.

Doktor Zacharias
hemkommen.
Medlem av Stockholms Läkarförening.

ARBETSLÄGER I EUROPEISKA RYSSLAND 1947

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.